

Stafbeleidsdocument

Protocol ERWD en dyscalculie

Een leidraad voor de ondersteuning van en afstemming op rekenzwakke leerlingen.

Scholengemeenschap,
voor *onderwijs dat zin geeft*,
voor
vmbo
havo
atheneum
gymnasium

*Bezoekadres:
Stationslaan 17
9503 CA Stadskanaal*

*Postadres:
Postbus 137
9500 AC Stadskanaal*

*0599 - 631122
staf@ubboemmius.nl*

Vastgesteld in de directievergadering van 28 augustus 2015

Vooraf

Hulp aan leerlingen met dyslexie en dyscalculie behoort tot de basisondersteuning van de school. Daarnaast is iedere school verplicht voor beide handicaps een protocol te hebben. In dit protocol wordt beschreven hoe we omgaan met leerlingen met ernstige rekenproblemen. Alle leerlingen moeten examen afleggen in het vak rekenen, Die leerlingen waarbij sprake is van een vorm van dyscalculie of ernstige reken- of wiskundeproblemen kunnen een aangepast examen maken (het zogenaamde ER-examen). Alleen na tussenkomst van een orthopedagoog of schoolpsycholoog kan de leerling in aanmerking komen voor een dergelijk examen.

Definities¹

Ernstige rekenproblemen

ernstige rekenproblemen kunnen ontstaan als er onvoldoende afstemming wordt gerealiseerd tussen het aangeboden (reken)onderwijs en de onderwijsbehoeften van de leerling. De kenmerken van het onderwijs sluiten dan niet of onvoldoende aan bij de (aangeboren en verworven) kenmerken van de leerling.

Dyscalculie

er wordt gesproken van dyscalculie als ernstige rekenproblemen, ondanks langdurige deskundige begeleiding en zorgvuldige afstemming, hardnekkig blijven en onveranderd blijven bestaan.

Signalering ernstige reken wiskunde problemen en dyscalculie op Ubbo Emmius

Er is sprake van verdenking (ernstige) reken- en wiskundeproblemen of dyscalculie als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Leerlingen met een percentielscore van ≤ 20 op Cito vo en/of stagnatie in ontwikkeling.
- Leerlingen hebben minimaal 2x uitval vertoond
- Leerlingen vertonen didactische resistentie
- Leerlingen scoren opvallend laag op rekenen/wiskunde ten opzichte van andere vakken

¹ De definities zijn ontleend aan: Mieke van Groenestijn, Gerjan van Dijken & Dolf Janson *Protocol Ernstige Reken- Wiskundeproblemen en Dyscalculie VO (2012)*.

Begeleiding in klas 1 en 2

Het is de bedoeling dat aan het einde van klas 1 (of eerder) alle leerlingen met rekenproblemen in beeld zijn.

In leerjaar 1 en 2 worden er door de rekendoctent 4 groepsplannen gemaakt.

Wat	Klas	Data	Wanneer en looptijd
Groepsplan 1	1	LVS+Cito groep 8+ABC toets	September - november
Evaluatie groepsplan 1	1	Toets 0 Cito vo	December
Groepsplan 2			December – mei
Evaluatie Groepsplan 2	1	Toets 1 Cito-vo	Juni
Groepsplan 3	2		September - november
Evaluatie groepsplan 3	2	Referentietoets	November
Groepsplan 4			December - april
Evaluatie groepsplan 4	2	Toets 2 Cito-vo	April

In de groepsplannen is aangegeven welke leerlingen ondersteuningsbehoeften hebben op het gebied van rekenen, welke doelen er nagestreefd worden, welke extra acties de doctent gaat inzetten en hoe er geëvalueerd gaat worden.

Klas 1

Na toets Cito 0 is er eind november een facultatief consultatief overlegmoment met orthopedagoog en doctenten. Tijdens dit moment kunnen doctenten handelingsadviezen krijgen. De rekencoördinator bewaakt de uitvoering en kwaliteit van de groepsplannen en is daarmee verantwoordelijk voor de uitvoering van het ERWD protocol.

In juni zijn alle leerlingen van de eerste klas in beeld die, ondanks de extra inspanningen van de doctent, zwak blijven op rekenen. De doctent geeft de namen van de leerlingen die uitvallen door aan de

ondersteuningscoördinator en teamleider of directeur. De ondersteuningscoördinator rapporteert en evalueert aan de hand van het leerlingdossier aan de orthopedagoog. Vervolgens worden de leerlingen, waarbij is vastgesteld dat ze reken-/wiskunde problemen hebben of dyscalculie, in 2 groepen ingedeeld. Leerlingen met een P-score van ≤ 10 op Cito vo komen in groep 1. Leerlingen met een P-score ≤ 20 , maar ≥ 10 op Cito-vo worden individueel besproken en komen vervolgens in groep 1 of in groep 2.

Aanpak groep 1 (groep met mogelijk leerlingen met dyscalculie)

Het intensieve traject van groep 1 bestaat uit RT, deze interventie moet doelgericht zijn en bestaat uit twee keer een korte periode (8 tot 10 weken) RT. Er wordt gewerkt worden met een plan van aanpak. Het evaluatierapport wordt besproken met de orthopedagoog. Daarnaast worden deze leerlingen in de klas begeleid aan de hand van een groepsplan opgesteld door de docent.

Aanpak groep 2 (groep met leerlingen met ernstige rekenproblemen)

Hierbij geeft de orthopedagoog extra handelingsadviezen aan de docent voor hulp binnen klassenverband en het groepsplan.

Zodra bekend is dat er RT ingezet gaat worden in klas 2, neemt de ondersteuningscoördinator contact op met de ouders.

Klas 2

In klas 2 zijn de leerlingen met ernstige reken-/wiskunde problemen in beeld. Er wordt nog steeds gewerkt met groepsplannen en vaste evaluatiemomenten zodat leerlingen waar nodig passende ondersteuning krijgen.

In november is het eerste evaluatiemoment van de extra inspanningen in klas 2, in mei is het tweede evaluatiemoment.

Samenvattend is er in klas 1 duidelijk geworden welke leerlingen een (ernstig) rekenwiskunde probleem lijken te hebben, vervolgens wordt in klas 2 door de orthopedagoog onderzocht welke leerlingen dyscalculie hebben en welke leerlingen ernstige rekenwiskunde problemen hebben.

Klas 3 en hoger

Voor de leerlingen die ernstige reken-/wiskunde problemen of dyscalculie hebben worden er na klas 2 ontwikkelingsperspectieven geschreven voor de verschillende leerlingen. De docent verwerkt dit in het groepsplan. Mochten er nog uitvallers naar voren komen in klas 3 wordt dit door de docent aangegeven bij de ondersteuningscoördinator en rekencoördinator.

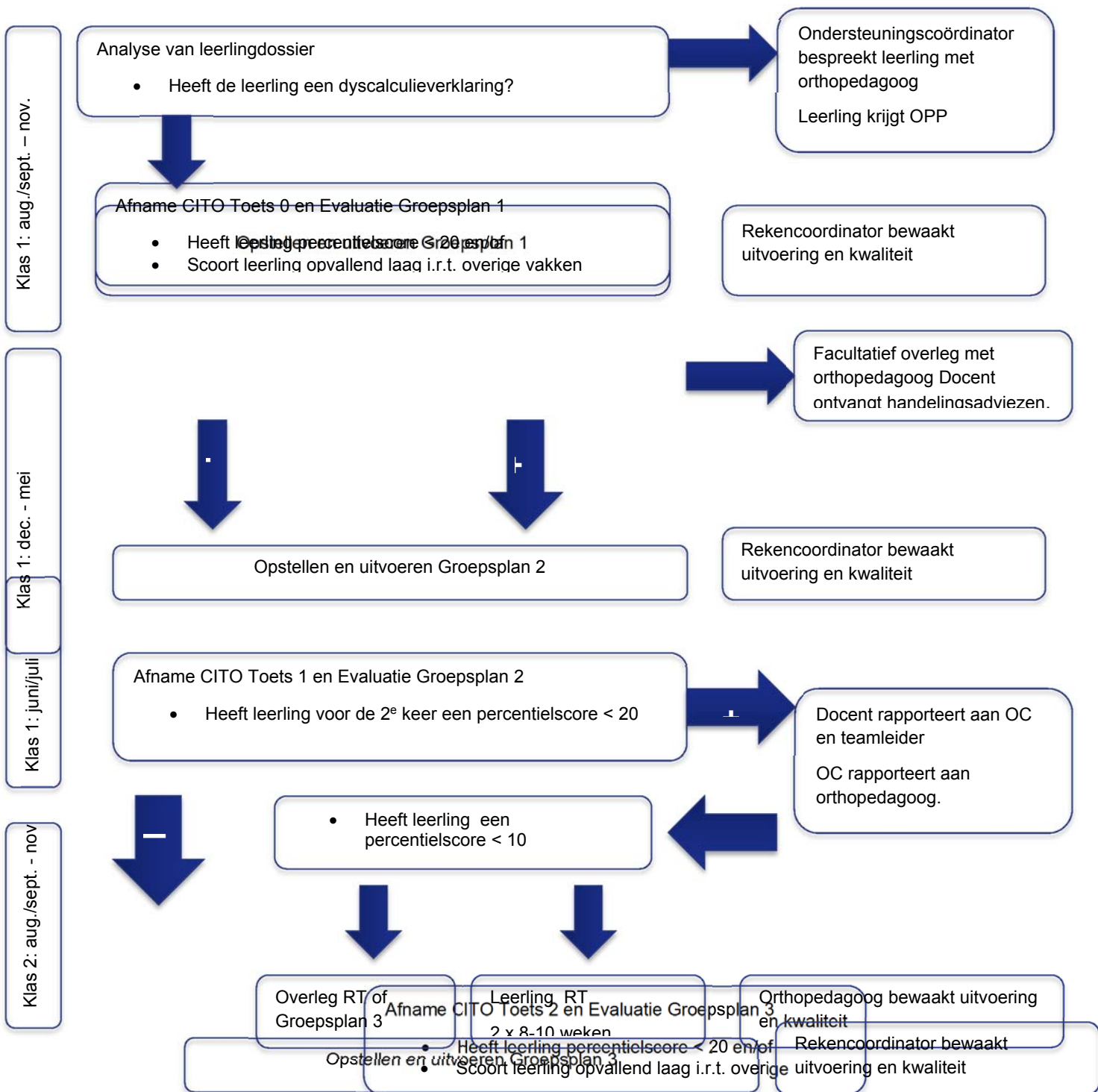
Uitzonderingen

Er zijn leerlingen waarbij de basisschool al dyscalculie heeft vastgesteld, de ondersteuningscoördinator zorgt er voor dat deze leerlingen in beeld zijn en bespreekt deze leerlingen met de orthopedagoog. Voor deze leerlingen wordt direct een ontwikkelingsperspectief geschreven.

Bijlage 1

Bijlage 2

Verklaring dat er sprake is van een ernstige rekenachterstand

Naam	:	Datum	:
Geboortedatum	:	School	: S.G. UbboEmmius
		Adres	:
Klas	:	Plaats	:

Betreft: Dit is een verklaring dat er sprake is van een ernstige rekenachterstand.

Rekenproblemen zien we terug in het aanleren van rekenvaardigheden, in de ontwikkeling van getalbegrip en in de ontwikkeling van vaardigheden voor probleemoplossingen. We gaan uit van hardnekkige rekenproblemen als na meerdere meetmomenten blijkt dat er rekenachterstanden zijn, als er op de leergebieden die een beroep doen op rekenvaardigheden relatief laag wordt gescoord en wanneer er ondanks een ondersteuningsprogramma rekenachterstanden blijven bestaan.

Van alle leerlingen op de school worden de rekenresultaten systematisch gevolgd zoals in het rekenprotocol beschreven. De scores van o.a. de volgende toetsen kunnen een indicatie zijn voor relatieve rekenachterstanden: *ABC toets, Cito-VO toetsen, de methode gebonden toetsen (bijv. "Start Rekenen")*. Dit geldt ook voor het rapportcijfer voor rekenen en andere vakken waarbij rekenkundig inzicht en rekenvaardigheden een rol spelen.

Wanneer er op meerdere (methode onafhankelijke) toetsen onvoldoende gescoord wordt (kan er sprake zijn van hiaten in de leerstof of wellicht van hardnekkige rekenproblemen en) is dat een reden om de leerling te volgen (dossier op te bouwen) en extra begeleiding voor rekenen te geven (aangegeven in het groepsplan, bij hardnekkigheid kan r.t./steunles worden ingezet). Wanneer aan voorafgaande is voldaan, moet worden afgevraagd of de leerling al dan niet de aangepaste rekentoets zal maken.

Wanneer er eenduidige en grote achterstanden zijn en het dossier geeft aan dat er wellicht sprake is van specifieke rekenproblemen kan dit reden zijn tot nader onderzoek.

Leerlinggegevens

Xxx volgt onderwijs op het niveau van

Hij/Zij had een Cito score van op de eindtoets (B.O.).

Informatie van de Cito eindtoets: (vink aan wat van toepassing is).

- er is sprake van een verschil in scores tussen de rekenvaardigheden en overige leergebieden.
 - er is geen sprake van een verschil in scores tussen de rekenvaardigheden en overige leergebieden
- (Rekenvaardigheden percentielscore .. en de overige leergebieden Taal: .., Studievaardigheden: .. en Wereld oriëntatie:..).

Informatie van de Cito-LVS/VO toetsen: in het voorgezet onderwijs laat Xxx

- wel
- geen

relatieve rekenachterstanden zien (voeg de scores Cito/VO toe als bijlage).

Resultaten ten aanzien van de rekentoetsen

De score op rekenen (V.O.): d.d....

Cijfer	
---------------	--

Het Cito-LVS in het voorgezet onderwijs laat rekenachterstanden zien. Er was uitval (percentiel <20) ten aanzien van alle de domeinen (zet een vinkje).

De meest recente Cito-LVS-sores (VO) laat rekenachterstanden zien t.a.v. de domeinen:

Domeinen	Evt. ABC toets	percentiel score toets 0	Percentiel score toets 1	Percentiel score toets 2
Meten en meetkunde				
Verbanden				
Getallen				
Verhoudingen				
Wiskunde				
Algebra				
Meetkunde				
Formules en grafieken				

Remediëring en extra inspanning (groepsplannen worden in de bijlagen toegevoegd).

In het schooljaar 20xx-20xx is in de rekenlessen extra aandacht besteed aan: de basale rekenvaardigheden en de verschillende domeinen van de rekentoets.

De leerling werd r.t. geboden gericht op de verschillende rekendomeinen, de basale rekenvaardigheden, het gebruik van de rekenmachine en het gebruik van de door de CvE vastgestelde formulekaart (zie handelingsplan).

Daarbij kreeg de leerling individuele en uitgebreide instructie van de rekenstof.

Van de leerlingen werd hierbij extra oefening en inspanning verwacht.

Evaluatie

De ondersteuning middels r.t. heeft opgeleverd:

Ondanks de extra ondersteuning en begeleiding die in de r.t. lessen is geboden zijn de vorderingen ten aanzien van de rekenvaardigheden gering.

Conclusie

Op grond van de ernstige rekenproblemen is dispensatie en compensatie wenselijk en is het maken van de standaard rekentoets niet haalbaar. En is het advies van ondergetekende, de aangepaste rekentoets te maken.

De volgende bijlagen worden toegevoegd:

- Cito eind-toets gegevens basisschool*
- Cito gegevens LVS/VO*
- Rapport Cijfers*
- Groepsplannen rekenen*

Op grond van de ernstige rekenproblemen is dispensatie en compensatie wenselijk.
Xxx zou gebruik willen maken van de aangepaste rekentoets:

Ja / nee

De leerling is op de hoogte van het feit dat het deelnemen aan de aangepaste rekentoets wordt aangetekend op de cijferlijst van de leerling. Hij/zij is eveneens op de hoogte van de mogelijke consequenties (leerling en school stellen gegevens ter beschikking van et CVE t.b.v. onderzoek).

Handtekening leerling:

Handtekening ouder(s):

